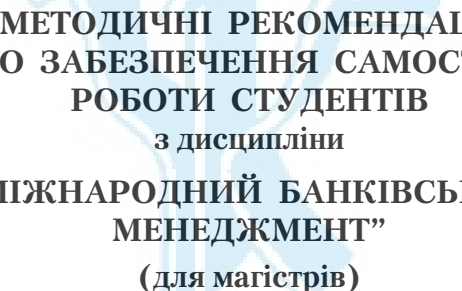

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САМОСТІЙНОЇ
РОБОТИ СТУДЕНТІВ
з дисципліни
“МІЖНАРОДНИЙ БАНКІВСЬКИЙ
МЕНЕДЖМЕНТ”
(для магістрів)**

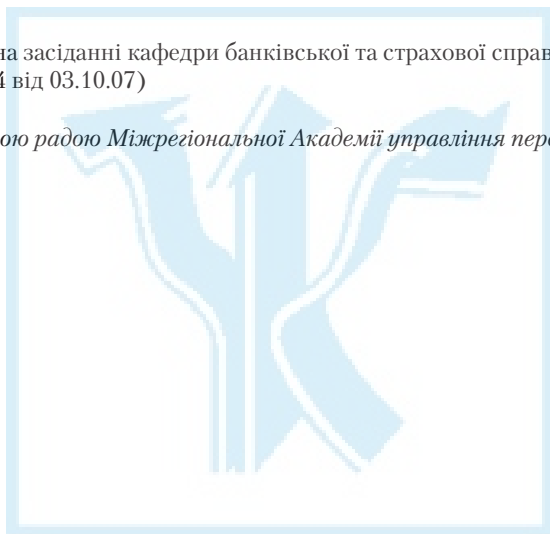
МАУП

Київ 2008

Підготовлено професором кафедри банківської та страхової справи
І. Г. Кобою

Затверджено на засіданні кафедри банківської та страхової справи
(протокол № 4 від 03.10.07)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

МАУП

Коба І. Г. Методичні рекомендації щодо забезпечення самостійної роботи студентів з дисципліни “Міжнародний банківський менеджмент” (для магістрів). — К.: МАУП, 2008. — 15 с.

Методичні рекомендації містять пояснювальну записку, тематичний план, зміст самостійної роботи з дисципліни “Міжнародний банківський менеджмент”, а також список літератури.

© Міжрегіональна Академія
управління персоналом (МАУП), 2008

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

“Міжнародний банківський менеджмент” є основною навчальною дисципліною, яка вивчається магістрами та спеціалістами спеціальності “Банківська справа” та “Міжнародна економіка і банківська справа”.

Мета вивчення курсу “Міжнародний банківський менеджмент” – опанувати систему теоретичних знань щодо сутності та функцій фінансового менеджменту у банківських установах України, дослідити стратегічну мету та завдання функціонування фінансового менеджменту.

Предметом вивчення дисципліни є діяльність банківських установ, яка спрямована на побудову стабільної банківської системи України.

Основні завдання вивчення дисципліни полягають в опануванні теоретичних основ фінансового менеджменту, процесу планування в банку, управління власним капіталом комерційного банку, управління залученим та позичковим капіталом комерційного банку, управління дохідністю (прибутковістю) комерційного банку, управління активами і пасивами комерційного банку, управління ліквідністю і резервами комерційного банку, менеджменту кредитного портфеля банку, менеджменту портфеля цінних паперів комерційного банку, управління ризиком зміни процентних ставок, менеджменту валютних операцій банку.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні:

- опанувати сутність міжнародного банківського менеджменту;
- знати особливості управління власним, залученим та позичковим капіталом комерційного банку;
- розуміти і впроваджувати специфічні напрями менеджменту кредитного портфеля банку, портфеля цінних паперів, валютних операцій банку та ін.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
дисципліни
“МІЖНАРОДНИЙ БАНКІВСЬКИЙ МЕНЕДЖМЕНТ”

№ пор.	Назва змістового модуля і теми
	Змістовий модуль I. Теоретико-правові засади міжнародного банківського менеджменту
1	Теорія міжнародної банківської справи та менеджменту
2	Організаційна структура закордонного апарату банку
	Змістовий модуль II. Міжнародний менеджмент операцій комерційного банку
3	Управління міжнародними активами та пасивами банку
4	Управління дохідністю міжнародного банківського бізнесу
	Змістовий модуль III. Розробка стратегії міжнародного управління ліквідністю та ризиками
5	Ризики у міжнародній банківській справі та управління ними
6	Стратегічний міжнародний менеджмент і планування у банку
7	Хеджування ризиків у банку
8	Контроль у міжнародному банківському менеджменті
9	Управління персоналом банку в системі міжнародного менеджменту
Разом годин: 54	

ЗМІСТ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
з дисципліни
“МІЖНАРОДНИЙ БАНКІВСЬКИЙ МЕНЕДЖМЕНТ”

Змістовий модуль I. Теоретико-правові засади міжнародного банківського менеджменту

Тема 1. Теорія міжнародної банківської справи та менеджменту

Сутність і специфіка міжнародного банківського менеджменту. Основні завдання міжнародного банківського менеджменту та його принципи. Функції міжнародного банківського менеджменту. Методи та інструменти міжнародного банківського менеджменту.

Показники ефективності міжнародного банківського менеджменту. Характеристика середовища міжнародного банківського бізнесу.

Регулювання міжнародної інвестиційної діяльності банків в Україні. Регулювання міжнародного банківського бізнесу в Україні. Правові засади міжнародної банківської діяльності.

Теми рефератів

1. Необхідні та достатні ознаки добре керованого банку.
2. Пріоритетні завдання міжнародного банківського менеджменту.

Питання для самоконтролю

1. Предмет і завдання курсу “Міжнародний банківський менеджмент”.
2. Сутність міжнародного банківського менеджменту.
3. Завдання міжнародного банківського менеджменту.
4. Характеристика міжнародного банківського менеджменту.
5. Функції міжнародного банківського менеджменту.

Література [1; 2; 11; 13; 17; 19]

Тема 2. Організаційна структура закордонного апарату банку

Сутність організаційної структури та її місце в системі управління міжнародною банківською діяльністю. Структура апарату управління міжнародним бізнесом банку.

Фактори, які визначають міжнародну організаційну структуру банку. Сфера та напрямок діяльності у міжнародному середовищі, стан конкуренції на міжнародному фінансовому ринку, характер клієнтів банку, розмір банку, регулювання міжнародної банківської діяльності на національному та міжнародному рівнях.

Принципи побудови організаційної структури банку в міжнародному бізнесі.

Види організації міжнародної банківської справи та їх класифікація. Система банківських агентств, представництва, філій за кордоном. Система участі.

Сучасні тенденції в організації міжнародної банківської справи. Злиття та поглинання банків.

Політика банку у сфері формування його міжнародної організаційної структури.

Теми рефератів

1. Стратегічне планування у банку та його суть.
2. Характеристика SWOT-аналізу.

Питання для самоконтролю

1. Елементи міжнародної банківської групи.
2. Характеристика представництв.
3. Характеристика банківських філій.
4. Характеристика дочірніх банків.
5. Характеристика асоційованих банків.

Література [1; 2; 7; 11–13; 17; 19]

Змістовий модуль II. Міжнародний менеджмент операцій комерційного банку

Тема 3. Управління міжнародними активами та пасивами банку

Види міжнародних пасивів банку. Управління міжнародним депозитним портфелем банку та банківські ризики. Методи ціноутворення та інновації на ринку євродепозитів. Методи розміщення пасивів у євровалютах. Позиціонування коштів.

Сутність і структура міжнародних банківських активів. Методи управління міжнародними банківськими активами. Управління вартістю міжнародних банківських активів.

Міжнародна інвестиційна діяльність банку. Інвестиційні інструменти міжнародних банківських операцій. Стратегія та політика міжнародного банківського інвестування.

Теми рефератів

1. Функції банківського капіталу.
2. Методи оцінки вартості банківського капіталу.
3. Розрахунки активів, зважених за ступенем кредитного ризику.

Питання для самоконтролю

1. Поняття власного капіталу і методи його оцінки.
2. Метод левериджу.
3. Метод порівняльного аналізу показників.
4. Метод експертних оцінок.
5. Метод визначення адекватності капіталу за міжнародними стандартами (Базельська угода).
6. Поняття і специфіка управління власним капіталом банку.

7. Методи управління капіталом банку.
8. Методи управління банківським капіталом в Україні.

Література [1; 2; 4–8; 13; 15; 17–19]

Тема 4. Управління дохідністю міжнародного банківського бізнесу

Основні підходи до аналізу дохідності міжнародної діяльності банку. Показники ефективності міжнародної діяльності банку.

Структурний аналіз дохідності. Шляхи оптимізації дохідності міжнародної діяльності банку.

Теми рефератів

1. Показники ефективності міжнародної діяльності банку.
2. Оптимізація дохідності міжнародної діяльності банку.

Питання для самоконтролю

1. Особливості і методи управління залученими коштами.
2. Визначення депозитної ставки і показники, що впливають на її рівень.
3. Особливості управління позиченими коштами та основні джерела позичених коштів для комерційних банків.
4. Особливості процесу управління недепозитними джерелами коштів в Україні.

Література [13; 15; 17–19]

Змістовий модуль III. Розробка стратегії міжнародного управління ліквідністю та ризиками

Тема 5. Ризики у міжнародній банківській справі та управління ними

Сутність банківського ризику. Специфіка банківського ризику у міжнародній економіці. Ризик ліквідності у міжнародній банківській справі. Кредитний ризик у міжнародній банківській справі. Кредитний ризик у міжнародній економіці. Валютні ризики.

Система управління міжнародними банківськими ризиками. Аналіз і вимірювання ризику. Контроль ризиків. Хеджування та диверсифікація ризиків.

Основні методи управління міжнародними банківськими ризиками.

Методи зниження ризиків у міжнародній банківській справі.

Теми рефератів

1. Види диверсифікації кредитного портфеля банку.
2. Етапи формування резерву для відшкодування можливих втрат за кредитними операціями банку.

Питання для самоконтролю

1. Організація кредитної роботи в банку.
2. Якість і склад кредитного портфеля.
3. Управління прибутковістю кредитного портфеля.
4. Показники, що визначають обсяг і структуру кредитного портфеля.
5. Методи ціноутворення на кредити.
6. Методи управління кредитним ризиком.
7. Побудова системи управління кредитним ризиком: принципи та етапи.
8. Методика оцінки якості кредитного портфеля.
9. Методи управління проблемними кредитами.

Література [11–13; 16; 17; 20]

Тема 6. Стратегічний міжнародний менеджмент і планування у банку

Види стратегій у міжнародній діяльності банку. Особливості банківської стратегії. Реалізація міжнародної банківської стратегії. Схема побудови та складові міжнародної стратегії банку. Розробка стратегічних альтернатив. Моделювання міжнародної стратегії банку. Вибір стратегії банку.

Оперативне та стратегічне планування у банку. Зміст, функції та завдання стратегічного планування міжнародного бізнесу банку. Вимоги до стратегічного планування. Етапи стратегічного планування. Особливості банківського бізнес-плану та його структура.

Теми рефератів

1. Стратегічне планування у банку та його суть.
2. Характеристика SWOT-аналізу.

Питання для самоконтролю

1. Сутність та основні ланки системи планування в банку.
2. Елементи системи планування.
3. Зміст бізнес-плану і його основні розділи.

4. Основні показники бізнес-плану і їх визначення.
5. Реалізація бізнес-плану і прийняття управлінських рішень.
6. Фінансове і бюджетне планування.
7. Процес стратегічного управління і планування в банку.

Література [10; 12–14; 18; 19]

Тема 7. Хеджування ризиків у банку

Суть хеджування. Функціонування ринку похідних фінансових інструментів. Класифікація похідних фінансових інструментів. Взаємозв'язок хеджування і страхування.

Застосування форвардних контрактів у процесі хеджування. Ф'ючерсні контракти та організація біржової торгівлі ф'ючерсними контрактами. Ціноутворення при підписанні ф'ючерсних контрактів. Опціони та ефективність їх застосування. Своп-контракти. Хеджування відсоткового ризику у банку. Хеджування ризику за допомогою форвардних контрактів. Хеджування ф'ючерсами відсоткових ставок.

Опціони відсоткових ставок як інструменти хеджування ризику (угоди CAP, FLOOR, COLLAR). Хеджування відсоткового ризику банку на основі своп-контрактів. Хеджування валютного ризику банку.

Теми рефератів

1. Економічний зміст хеджування в банках.
2. Характеристика фінансових інструментів, які належать до похідних (деривативи).

Питання для самоконтролю

1. Методи управління кредитним ризиком.
2. Побудова системи управління кредитним ризиком: принципи та етапи.

Література [2; 8; 15; 18–20]

Тема 8. Контроль у міжнародному банківському менеджменті

Контроль як функція міжнародного банківського менеджменту, його зміст і значення для ефективного функціонування банку у міжнародному середовищі. Суб'єкти контролю. Види контролю та їх особливості у міжнародному банківському менеджменті. Рівні контролю та сфери його застосування.

Розподіл повноважень і відповідальності у сфері контролю. Контроль кризових ситуацій у сфері міжнародного бізнесу банку: діагностика та методи здійснення.

Критерії та проблеми організації ефективного контролю міжнародної банківської діяльності.

Теми рефератів

1. Функція контролю міжнародного банківського менеджменту.
2. Розподіл повноважень і відповідальності у сфері контролю міжнародного банківського менеджменту.

Питання для самоконтролю

1. Критерії оцінки ефективності системи винагородження банківського персоналу.
2. Система санкцій і система контролю як складові системи мотивації банківського персоналу.
3. Євrorинки та їх роль у розвитку міжнародного банківського менеджменту.

Література [10; 11; 14; 17; 18]

Тема 9. Управління персоналом банку в системі міжнародного менеджменту

Значення менеджменту банківського персоналу та його роль у системі міжнародного банківського менеджменту. Особливості та завдання управління персоналом банку у міжнародному середовищі. Кадрова політика банку: основні принципи та формування. Проблема підготовки та підвищення кваліфікації персоналу банку. Методи управління персоналом банку та їх специфіка у міжнародному менеджменті. Адміністративні, економічні, психологічні методи управління персоналом.

Проблеми етики у міжнародному банківському менеджменті.

Зв'язки з громадськістю у міжнародному банківському менеджменті.

Система мотивації персоналу банку: моральні та матеріальні стимули. Система оплати праці у сфері міжнародного банківського бізнесу.

Критерії оцінки ефективності системи винагородження банківського персоналу. Система санкцій та система контролю як складові системи мотивації банківського персоналу.

Теми рефератів

1. Проблеми етики в міжнародному банківському менеджменті.
2. Оцінка ефективності системи винагородження банківського персоналу.

Питання для самоконтролю

1. Значення менеджменту банківського персоналу та його роль у системі міжнародного банківського менеджменту.
2. Особливості та завдання управління персоналом банку у міжнародному середовищі.
3. Кадрова політика банку: основні принципи та формування.
4. Проблема підготовки та підвищення кваліфікації персоналу банку.
5. Методи управління персоналом банку та їх специфіка у міжнародному менеджменті.
6. Адміністративні, економічні, психологічні методи управління персоналом.

Література [1; 9–12; 14; 17; 18]

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Основна

1. Закон України “Про банки і банківську діяльність” від 15.01.2001.
2. Закон України “Про Національний банк України” // Відомості Верховної Ради України. — 1999. — № 29 із змін. та допов. від 13.07.2000.
3. Закон України “Про господарські товариства” від 19.09.91.
4. Закон України “Про цінні папери та фондову біржу” від 18.06.91.
5. Закон України “Про заставу” від 02.10.92.
6. Закон України “Про обіг векселів в Україні” від 05.04.01 № 2373-III // Законодавчі і нормативні акти з банківської діяльності. — 2001. — № 5 — С. 13–15.
7. Закон України “Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом” від 28.11.02 № 249-IV // Законодавчі і нормативні акти з банківської діяльності. — 2003. — № 1 — С. 3–13.
8. Декрет КМУ “Про страхування” від 10.05.93 № 47-93 // Відомості Верховної Ради України. — 1993. — № 29.

9. *Інструкція* НБУ “Про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті”: Затв. постановою правління НБУ від 29.03.01 № 135 // Законодавчі і нормативні акти з банківської діяльності. — 2001. — № 5. — С. 43–103.
10. *Інструкція* про порядок відкриття та використання рахунків у національній та іноземній валюті від 14.04.2000 № 146.
11. *Інструкції* № 7 “Про безготівкові розрахунки в господарському обороті України”: Постанова НБУ від 02.08.96 № 204.
12. *Інструкція* № 10 “Про порядок регулювання та аналіз діяльності комерційного банку”: Постанова НБУ від 14.04.98 № 141.
13. *Інструкція* з бухгалтерського обліку операцій з цінними паперами в банках України: Постанова Правління НБУ від 20.08.2003 № 355.
14. *Положення* “Про кредитування”: Затв. Правлінням НБУ від 28.09.95 № 246.
15. *Положення* “Про переказний та перекладний вексель”: Прийнято згідно з постановою КМУ та НБУ від 10.09.99 № 258.
16. *Положення* “Про порядок створення і реєстрації комерційних банків”: Затв. постановою НБУ від 21.07.98 № 281.
17. *Положення* про порядок здійснення операцій з чеками в іноземній валюті на території України: Затв. постановою Правління НБУ від 29.12.2000 № 520 // Законодавчі і нормативні акти з банківської діяльності. — 2001. — № 3. — С. 4–10.
18. *Положення* про порядок розрахунку резерву на відшкодування можливих збитків банків від операцій із цінними паперами: Постанова Правління НБУ від 30.12.99 № 629.
19. *Положення* про порядок формування та використання резерву для відшкодування можливих втрат за кредитними операціями банків: Постанова Правління НБУ № 279 від 06.07.2000 зі змін. і допов. від 19.03.03.
20. *Положення* про порядок емісії платіжних карток і здійснення операцій з їх застосуванням: Затв. постановою Правління НБУ за від 27.08.01 № 367 // Законодавчі і нормативні акти з банківської діяльності. — 2001. — № 12. — С. 3–20.
21. *Положення* “Про порядок формування та використання резервів для покриття можливих збитків з кредитних операцій”: Постанова Правління НБУ від 06.07.2000 № 279.
22. *Положення* “Про порядок видачі банкам ліцензії на здійснення банківських операцій”: Постанова Правління НБУ від 06.05.98.

23. *Положення* “Про порядок бухгалтерського обліку, формування і використання резервів, списання та повернення раніше списаних безнадійних активів у комерційних банках України”: Постанова Правління НБУ від 06.12.98 № 520.
24. *Порядок* проведення банками операцій з векселями: Затв. Правлінням НБУ від 06.12.98 № 528.
25. *Правила* здійснення депозитних операцій для банківських депозитів: Затв. постановою Правління НБУ від 30.01.98 № 250.
26. *Правила* здійснення депозитних операцій для банківських депозитів: Затв. Правлінням НБУ від 30.06.98 № 250.

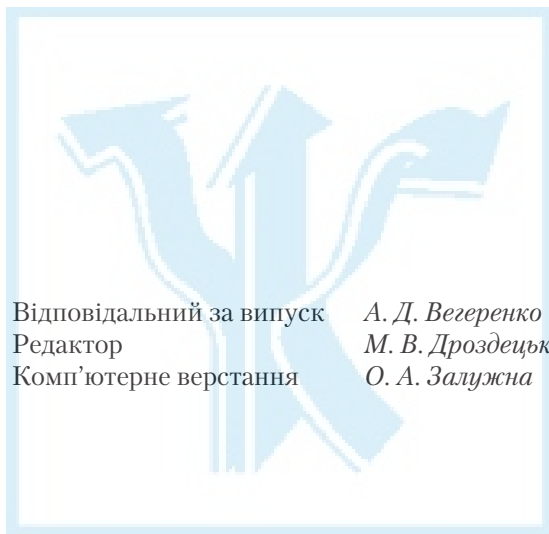
Додаткова

27. *Банківські операції* / За ред. проф. А. М. Мороза. — К.: КНЕУ, 2000.
28. *Банківська справа: Навч. посіб.* / За ред. проф. Р. І. Тиркала. — Тернопіль: Карт-бланш, 2001.
29. *Берніков В.* Аналітичний огляд роботи Національної системи масових електронних платежів // Вісник НБУ. — 2003. — № 6. — С. 64–66.
30. *Васюренко О. В.* Банківські операції: Навч. посіб. — К.: Т-во “Знання”, КОО, 2000.
31. *Васюренко О. В.* Банківський менеджмент. — К.: КНЕУ, 2001.
32. *Вітлінський В. В.* Кредитний ризик комерційного банку. — К.: Знання, 2000. — 251 с.
33. *Вітлінський В. В., Верчено П. І.* Аналіз, моделювання та управління економічним ризиком. — К.: КНЕУ, 2000. — 292 с.
34. *Внукова Н., Різніченко С.* Оцінка Конкурентоспроможності безготівкового обслуговування // Банківська справа. — 2002. — № 4. — С. 59–63.
35. *Гонгальський Д.* Пластикові мільйони // Галицькі контракти. — 2003. — № 46. — С. 12.
36. *Гонгальський Д.* “Надра” пішли в маси // Галицькі контракти. — 2003. — № 50. — С. 10.
37. *Гонгальський Д.* Тарифна політика “Visa” залишиться без змін // Галицькі контракти. — 2003. — № 43. — С. 18–19.
38. *Гроші і кредит: Підручник* / За ред. проф. Б. С. Івасіва. — К.: КНЕУ, 1999.
39. *Гроші і кредит: Підручник* / М. І. Савлук, А. М. Мороз, М. Ф. Пуховкіна та ін.; За ред. М. І. Савлука. — К.: КЕУ, 2001.

40. *Гроші*, банки та кредит: у схемах і коментарях: Навч. посіб. / За ред. Б. Л. Луціва. — Л.: Львівський банківський коледж Національного банку України, 1999.
41. *Демківський А. В.* Вексельна справа: Навч. посіб. — К.: Либідь, 2003.
42. *Демківський А. В.* Гроші та кредит. — К.: Дакор; Вира-Р., 2003.
43. *Деньги*. Кредит. Банки: Учебник / Под ред. О. И. Ларюшина. — 2-е изд., перераб. и доп. — М.: Финансы и статистика, 1999.
44. *Деньги*. Кредит. Банки / Под ред. Е. Ф. Жукова — М.: Банки и биржи, 1999.
45. *Економічний аналіз*: Навч. посіб. / За ред. акад. НАНУ, проф. М. Г. Чумаченка. — 2-ге вид., перероб. і допов. — К.: КНЕУ, 2003. — 556 с.
46. *Ефективність управління банком*. (Школа банкірів): Матеріали наук.-практ. семінару / За ред. проф. В. П. Матвієнко. — К.: Наук. думка, 2003.
47. *ПІБ України*. Школа банкіра. Інформ. вип. № 244. Методика розрахунку достатності капіталу банку (вимоги Базельської угоди). — К., 1997.
48. *ПІБ України*. Школа банкіра. Інформ. вип. № 283. Фінансовий аналіз діяльності комерційного банку. Ч. II. — К.: ПІБ, 1999.
49. *ПІБ України*. Школа банкіра. Інформ. випуск № 284. Фінансовий аналіз діяльності комерційного банку. Ч. III. — К.: ПІБ, 1999.
50. *Примостка Л. О.* Фінансові деривативи: аналітичні та облікові аспекти: Монографія. — К.: КНЕУ, 2001. — 263 с.
51. *Примостка Л. О.* Аналіз банківської діяльності: сучасні концепції, методи та моделі: Монографія. — К.: КНЕУ, 2002. — 316 с.
52. *Примостка Л. О.* Фінансовий менеджмент у банку: Підручник. — 2-ге вид., допов. і перероб. — К.: КНЕУ, 2004. — 468 с.
53. *Фінансовий менеджмент банку* / За ред. О. С. Любунь. — К.: Слово, 2004. — 270 с.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	3
Тематичний план дисципліни “Міжнародний банківський менеджмент”	4
Зміст самостійної роботи з дисципліни “Міжнародний банківський менеджмент”	4
Список літератури.....	11

Відповідальний за випуск *А. Д. Вегеренко*
Редактор *М. В. Дроздецька*
Комп'ютерне верстання *О. А. Залужна*

МАУП

Зам. № ВКЦ-3525

Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)
03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП